

Leo Trotskij

”Ned med Zamora-Maura!”¹

24 juni 1931

Kära kamrater:

I ett brev till kamrat Lacroix framförde jag några kompletterande synpunkter på situationen i Spanien. Tyvärr har jag inte tillräcklig information för att veta hur de olika spanska kommunistiska grupperna ställer sig till de aktuella politiska frågorna. Att analysera den revolutionära situationen under dessa omständigheter är svårare än att spela schack med förbundna ögon. Ständigt kvarstår frågor som behöver utvecklas ytterligare. Jag vill nu ta upp dessa frågor med er och genom er förmedling med de spanska kommunisterna och alla den internationella oppositionens sektioner.

Huvuddelen av min artikel om de faror som hotar den spanska revolutionen ägnas åt att visa att det mellan den borgerliga republikanska revolutionen i april i år och den kommande proletära revolutionen, inte finns någon plats för en särskild ”arbetare- och bonde”-revolution. I förbigående påpekade jag att detta inte innebär att proletariatets parti måste hänge sig åt att fredligt samla styrkor fram till ”den sista och avgörande striden”. En sådan uppfattning skulle vara källborgligt anti-revolutionär. Även om det inte kan finnas vare sig en mellanliggande *revolution* eller en mellanliggande *regim*, kan och kommer det att äga rum mellanliggande massaktioner, strejker, demonstrationer, sammandrabbningar med polisen och trupperna, tumultartade revolutionära konvulsioner, där kommunisterna naturligtvis kommer att befinna sig i kampens främsta led. Vilken är den historiska innebörden av dessa mellanliggande strider? Å ena sidan kan de genomdriva demokratiska förändringar i den borgerliga republikanska regimen. Å andra sidan kommer de att förbereda massorna för att erövra makten och skapa en proletär *regim*.

Kommunisternas deltagande i dessa strider, och framför allt deras deltagande i ledningen för dessa strider, kräver att de inte bara har en klar förståelse av revolutionens utveckling i dess helhet, utan också förmågan att vid rätt tidpunkt lägga fram klara, specifika kampparoller som i sig inte följer ur ”programmet”, utan dikteras av de aktuella omständigheterna och leder massorna framåt.

Den enorma betydelsen av bolsjevikernas paroll ”Ned med de tio kapitalistiska ministrarna” är välkänd. Denna paroll antogs 1917, vid tiden för koalitionen mellan de socialistiska kompromissmakarna och de borgerliga liberalerna. Massorna litade fortfarande på de socialistiska kompromissmakarna, men även de mest tillitsfulla massor har alltid en instinktiv misstro mot bourgeoisin, mot exploatörerna och mot kapitalisterna. På detta byggde bolsjevikerna sin taktik under denna period. Vi sa inte ”Ned med de socialistiska ministrarna”, förde inte ens fram parollen ”Ned med den provisoriska regeringen” som en kampparoll för tillfället, utan vi hamrade på en och samma punkt: ”Ned med de tio kapitalistiska ministrarna”. Denna paroll spelade en enorm roll, eftersom den gav massorna möjlighet att lära av egen erfarenhet att de socialistiska kompromissmakarna tänkte mer på de kapitalistiska ministrarna än på de arbetande massorna.

Paroller av denna typ lämpar sig bäst i det aktuella skedet av den spanska revolutionen. Det proletära avantgardet är inriktat på att driva på de spanska socialisterna att ta över hela makten. Detta kräver att koalitionen spräcks. Den aktuella uppgiften är kampen för att driva ut de borgerliga ministrarna från koalitionen. Det går bara att helt eller delvis utföra denna

¹ Detta var ett brev till vänsteroppositionens Internationella sekretariatet, som publicerades i amerikanska *The Militant* 25 juli 1931 under titeln ”Problems of the Spanish Revolution”

uppgift i samband med viktiga politiska händelser, under trycket av nya massrörelser osv. Under det konstanta trycket från massorna kastades således först Gutjkov och Miljukov ut från koalitionsregeringen i Ryssland och sedan prins Lvov. Kerenskij sattes i ledningen för regeringen, antalet "socialister" i regeringen ökade osv. Efter Lenins ankomst solidariserade sig bolsjevikpartiet inte för ett ögonblick med Kerenskij och kompromissmakarna, men det hjälpte massorna att driva bort borgerligheten från makten och testa kompromissmakarnas regering i praktiken. Detta var en nödvändig etapp på bolsjevikernas väg till makten.

I den mån det är möjligt för mig att bedöma på avstånd, kommer valet till Cortes att avslöja att högerrepublikanerna av Zamoras och Mauras typ är extremt svaga, och kommer att ge en överväldigande majoritet åt de småborgerliga kompromissmakarna av olika slag: radikaler, radikalsocialister och "socialister". Trots detta kan vi nästan med säkerhet förvänta oss att socialisterna och radikalsocialisterna av alla krafter kommer att klänga sig fast vid sina allierade till höger. Parollen "Ned med Zamora-Maura" passar utmärkt i denna situation. Det är bara nödvändigt att klargöra en sak: kommunisterna agiterar inte till förmån för en Lerroux-regering, de tar heller inte något ansvar för en socialistisk regering, utan utdelar i varje givet ögonblick de kraftigaste slagen mot den beslutsammaste och ihärdigaste klassfienden, för att därmed försvaga kompromissmakarna och öppna vägen för proletariatet. Kommunisterna säger till de socialistiska arbetarna: "Till skillnad från oss har ni förtroende för era socialistiska ledare, tvinga dem då åtminstone att ta makten. I *detta* ska vi ärligt hjälpa er. Och när de är vid makten, då får vi se vad som händer och vem av oss som har rätt."

Vi har redan tagit itu med denna fråga i samband med sammansättningen av Cortes. Men andra händelser, till exempel repression mot den stora massan, kan göra att parollen "Ned med Zamora-Maura" får en extrem aktualitet. En seger i denna situation, dvs. Zamoras avgång, kan få nästan lika stor betydelse för revolutionens fortsatta utveckling som Alfonsos abdikation i april.

För att framföra sådana paroller får vi inte låta oss vägledas av dogmatiska abstraktioner, utan av hur massornas medvetande ser ut och hur de reagerar på olika delsegrar. Att enbart ställa parollen om "proletariatets diktatur" eller en "arbetare- och bonderepublik" mot den aktuella regimen är fullständigt otillräckligt, eftersom dessa paroller inte kommer att sätta massorna i rörelse.

I samband med detta reses åter frågan om *socialfascismen*. Detta idiotiska påfund av den ultravänsteristiska byråkratin, är i Spanien på väg att för närvarande bli det största hindret på vägen till revolutionen. Låt oss åter vända oss till den ryska erfarenheten. Mensjevikerna och socialistrevolutionärerna som då innehade makten, förde ett imperialistiskt krig, försvarade kapitalisterna, förföljde soldater, bönder och arbetare, genomförde arresteringar, införde dödsstraff, tolererade dödandet av bolsjevik, tvingade Lenin att gå under jorden, höll de övriga bolsjevikledarna i fängelse, spred det mest skändliga förtal mot dem, osv., osv. Allt detta är mer än tillräckligt för att i efterhand kalla dem "socialfascister". Men 1917 existerade överhuvudtaget inte det ordet, vilket som bekant inte hindrade bolsjevikerna från att komma till makten. Efter den fruktansvärda förföljelsen av bolsjevikerna i juli-augusti, satt bolsjevikerna tillsammans med "socialfascisterna" i de organ som inrättats för att bekämpa Kornilov. I början av september, föreslog Lenin från sitt gömställe en kompromiss med de ryska "socialfascisterna": "Bryt med bourgeoisin, grip makten, och vi bolsjevik kommer att fredligt kämpa om makten i sovjeterna".

Om det inte hade funnits någon skillnad mellan kompromissmakarna och Kornilov-anhängarna, som var de verkliga "fascisterna" på den tiden, skulle bolsjevikernas gemensamma kamp med kompromissmakarna mot Kornilov-anhängarna inte ha varit möjlig. Ändå spelade den kampen en mycket viktig roll i revolutionens utveckling, genom att slå tillbaka

angreppet från generalernas kontrarevolution och hjälpa bolsjevikerna att en gång för alla lösgöra massorna från kompromissmakarna.

Det är just den småborgerliga demokratins natur att vackla mellan kommunism och fascism. Under revolutionen blev dessa svängningar särskilt skarpa. Att betrakta de spanska socialisterna som en variant av fascister betyder att på förhand avstå från alla möjligheter att dra fördel av deras oundvikliga svängningar åt vänster, att stänga vägen till de socialistiska och syndikalistiska arbetarna.

Som avslutning måste jag betona att en skoningslös kritik av den spanska anarkosyndikalismen är en oerhört viktig uppgift, som inte kan skjutas upp under en enda dag. De högsta ledarna för anarkosyndikalismen representerar den mest bedrägliga, förrädiska och farligaste formen av kompromissmakeri med och inställsamhet mot borgerligheten. Bland de anarkosyndikalistiska massorna slumrar mycket stora revolutionära styrkor. Vår grundläggande uppgift är här densamma som i fråga om socialisterna: Ställa gräsrotterna mot deras ledare. Men denna uppgift måste noggrant anpassas till den särskilda andan hos fackföreningsorganisationen och det anarkistiska bedrägeriets särskilda karaktär. Jag skall ta upp detta i en av mina kommande brev.

Jag betonar än en gång: artiklar, resolutioner, plattformar osv. från de revolutionära organisationerna och grupperna i Spanien måste samlas ihop och översättas till franska och skickas till alla sektioner för översättning till andra språk.

Översättning: *Martin Fahlgren*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Spanien](#)